

ANNE-MARIE VEDSØ OLESEN

MIDGÅRDIN
NÄKIJÄ
SNEHILD

Anne-Marie Vedsø Olesen

Snehild

Midgårdin näkijä

Translated by Eeva-Liisa Nyqvist

SAGA Egmont

Snehild – Midgårdin näkijä

Translated by Eeva-Liisa Nyqvist

Original title: *Vølvens vej - Snehild*

Original language: Danish

Cover image: Shutterstock

Copyright © 2023 Anne-Marie Vedsø Olesen and SAGA Egmont

All rights reserved

ISBN: 9788727092119

1. POD edition

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior written permission of the publisher, nor, be otherwise circulated in any form of binding or cover other than in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser.

www.sagaegmont.com

Saga is a subsidiary of Egmont. Egmont is Denmark's largest media company and fully owned by the Egmont Foundation, which donates almost 13,4 million euros annually to children in difficult circumstances.

Muinaissyntyiset jätit muistan,
joiden keskellä kasvoin ammoin,
yhdeksän maailmaa, puun yhdeksän juurta,
jalon maailmanpuun mullan alla.

Näkijän ennustus

Prologi

Asdis tuntee taas lapsen potkut ja sitten painon kohti maata, kuin Yggdrasilin juuret imisivät häntä luokseen. Siemen hänen vatsassaan on ollut vahva ja hallitsematon kuin sudenpentu jo monen kuukauden ajan.

Nyt pienokainen tahtoo ulos. Hän voi tuntea sen. On jo aikakin.

Ulkona sataa lunta. Tuuli on alkanut yltyä, ja tuulenpuuskat saavat puuoven narisemaan, mutta tuuli ei pääse sisään, koska Asdis on tiivistänyt mökkiään huolellisesti koko syksyn.

Silloin hän kuulee sen. Ensin kuin levottomuuden ilmassa, kuin kieppuvan haltiaparven. Sellaista hän ehtii miettiä, ennen kuin äänet muuttuvat niin todellisiksi, että hän ymmärtää uhan.

Aikaa ei ole hukattavaksi. Hän ei ole milloinkaan epäröinyt eikä tee niin nytäkään, vaan tarttuu turkisviittaansa ja veitseensä, syöksyy hämääjän iltaan ja juoksee.

Huutoa, karjuntaa, kirkunaa.

Asdis juoksee mökkien ohi, puikkelehtii aseistautuneiden miesten lomassa. Hänen pitää päästä pois kylästä, metsään. Hän aistii tulen loimotuksen takanaan, kuulee taisteluhuutoja ja toisiaan vasten kalisevia miekanteriä.

Nuoli viuhuu hänen päänsä ohi, mutta hän ei huuda eikä katsele ympärilleen. Selviytyäkseen elävänä on toimittava määrätietoisesti, epäröimättä ja tunteilematta, sen hän on aina tiennyt. Vaaran hetkellä ei haltiaunille ole sijaa.

Lumisade on yltynyt, se on kuin tiivis, kylmä henkäys, kuin puuska Niflheimistä, mutta se on yksinomaan hyväksi, sillä kieppuva lumituisku suojaa vainolaisen katseilta.

Asdis kiittää taivaalta satavaa lunta päästessään lopulta juoksemaan kuusten lomaan.

Huudot hänen takanaan muuttuvat heikommiksi. Niiden sävy on muuttunut, miesten karjuntaa on vähemmän ja naisten kirkunaa enemmän.

Hänen on päästävä syvemmälle metsään. Hänen täytyy juosta, kunnes hän ei enää kuule taistelun ääniä.

Kipu lävistää hänen ruumiinsa kuin tuli ja jää, kuin Ginnungagap-rotkon luonut vesi, joka juuri nyt virtaa hänen reisillensä. Hän käpertyy vatsansa ympärille ja vajoaa nelinkontin.

Lumi on syvää, hänen kätensä uppoavat siihen ja muuttuvat aivan liian kylmiksi, mutta hän ei vielä kykene nousemaan. Hän voihkii tuskasta, ruumis on jännittynyt kuin vainolaisen jousen jänne, ja hän kuulee yhä näiden äänet kaukaisuudessa. Hänen tietää, että hänen täytyy nousta ja jatkaa eteenpäin. Ei hän täällä voi lasta synnyttää. Silloin he kuolevat molemmat.

Mutta hänellä on polttoja, ja vedet ovat jo menneet. Hänellä ei ole aikaa etsiä sopivaa paikkaa.

Asdis nousee vaivalloisesti, kun poltto on mennyt ohitse. Hän puhaltaa lämpöä käsiinsä ja kietoo turkisviittansa tiukemmin ympärilleen. Se on ommeltu monesta ketunnahasta ja se on palvellut häntä hyvin.

Lumi painaa mäntyjen oksia, lumisade hiljentää metsän, tuuli suhisee puiden latvoissa mutta ei maanpinnassa, ja Asdis etenee raskain, narisevin askelin syvässä lumessa. Kylmät hiutaleet laskeutuvat hänen silmäripsilleen ja sulavat hänen poskilleen.

Joen luona on kalastajien käyttämä maja, jonka hän päivänvalossa löytäisi vaikeuksitta. Mutta pimeys on täynnä väreileviä lumihiiutaleita, eikä yötaivaalla näy kuuta tai tähtiä, jotka voisivat näyttää tietä.

Hän ihmettelee, miksi vanhat jättiläiset ja armottomat jumalat raivoavat sillä tavalla tänä yönä.

Hänen täytyy yrittää löytää se maja. Se on hänen ainoa toivonsa.

Lapsi painaa taas, hän haukkoo henkeään ja lumi tuiskuaa hänen ympärillään. Jättiläinen Fornjot on kutsunut mukaan koko jääjättiläisten suvun, maailma on pelkkiä lumisia kuusia, kohdun kipua ja käsien ja jalkojen kylmyyttä.

Kyynel herahtaa hänen poskelleen. Hän tahtoi niin kovasti kokea hetken, jona saa lapsen syliinsä. Mutta hän ei ole jättiläinen, hän ei voi voittaa Fornjotin sukua, tuulta, pakkasta ja lunta, hänellä ei ole jumalten voimia. Ja ensimmäistä kertaa hän ajattelee, että tämä ehkä sittenkin on hänen kuolinyönsä. Ei kohtaloaan vastaan käy taistelevinen.

Poltot yltyvät ja hän vajoaa nelinkontin kuin eläin.

Hän voisi olla koira tai kettu tai susi, hän voisi olla pieni kissa tulisijan lämmössä, hän ajattelee ja suuttuu itselleen haltiauniensa vuoksi. Ne tuovat vain kuolemaa tullessaan.

Hän haluaisi mieluiten olla susi. Tuska täyttää hänet, hän on taas tulta ja jäätä, tuska on sietämätön, se on kuvotusta ja kylmää hikeä, hänen sormensa sinertävät kylmästä ja hänen katseensa vaeltaa kuolemaa kohti tuhansien miekkojen kulkiessa hänen kohtunsa läpi.

Luminen usva kietoo hänet vaippaansa, näkö heikkenee, silmissä tanssivat tummat pilkut. Ja hän näkee kuoleman ratsastavan kohti valtavalla sudella.

Hän toivottaa sen tervetulleeksi: ”Lempeä kuolema”, hän voihkaisee jättiläisnaiselle seuraavan polton iskiessä.

Jättiläisnainen nousee suden selästä, suden ohjaket liukuvat itsestään paikoilleen. Ne näyttävät käärmeeltä, sileiltä, suomalaisilta kyykäärmesuitsilta, jotka kietoutuvat suden kaulalle.

Asdis tuntee kuolemankaltaista uupumusta. Hän lipuu virrassa kohti Helheimiä, kuolleiden harmaata valtakuntaa, ja se on hyvä, sillä hän ei jaksakaan enää.

Hän kurkottaa naista kohti.

Voimakkaat käsivarret nostavat hänet pystyyn.

Sitten hän leijuu lumipyryssä, yössä, tyhjyydessä.

”Rauhallisesti nyt”, jättiläisnainen sanoo.

Asdis makaa kuusenoksista kootulla kuivalla alustalla. Majassa on kolme seinää, ja hän näkee ulos yöhön. Suuaukolle on sytytetty pieni nuotio. Sutta ja kyykäärmeitä ei ole näkyvissä, ainoastaan lumimyrsky, joka näyttää vain yltyvän. Tuuli ulvoo yhä, mutta hän on turvassa. Ehkä susi oli pelkkä harhanäky.

”Etkö olekaan kuolema?” Asdis kysyy katsoen ylös harmaanruskeiden, takkuisten hiusten kehystämiin karuihin kasvoihin.

”Ehen”, nainen nauraa vastaukseksi. ”Olen Hyrrokin, jättiläisten sukua. Ei sinun tarvitse pelätä. Olen tehnyt tätä ennenkin. Tunnen nyt lapsen pään. Aivan pian saat ponnistaa niin paljon kuin suinkin jaksat.”

Jättiläisnainen Hyrrokin on levittänyt hänen reitensä ja työntänyt sormensa hänen sisäänsä.

Tuulen ulvonta yltyy, ja seuraavan polton iskiessä Asdisista tuntuu siltä, että tuuli muuttuu ymmärrettäviksi sanoiksi.

”Nornat”, Hyrrokin sanoo hämmästyneenä luoden katseen pimeyteen. Sitten hän katsoo Asdisia ja käskää tämän ponnistaa.

”Tuolla, tuolla kaikki kolme!” Asdis huutaa työntäessään tuskansa ja epätoivonsa ulos.

Kolme utuista hahmoa seisoo saarnipuun alla kumarassa lumituiskun keskellä. Asdis tunnistaa ja kuulee ne, hän ponnistaa minkä ehtii ja normien ääni on itse tuuli, heidän sanansa lumihietaleita myrskyssä, ja lapsi liukuu maailmaan.

Nornat huutavat taivaalle, jossa lumi taistelee.

Urd sanoo:

Yksisilmäinen oli isäsi,
joit samasta kaivosta.

Verdande sanoo:

Jättiläisten kieppuvassa myrskyssä
olet löytävä itsesi ja nimesi, Snehild.

Skuld sanoo:

Valtakunnat ja kuninkaat tulevat olemaan sinulle verta velkaa,
punnitse sanasi, kannaa rautaa sydämessäsi.

Nornat huutavat kolminkertaisesta riemusta:

Askin ja Emblan suku ei niitä näe,
mutta Snehild kyllä:
Surmaavan kirveen,
murretun lupauksen,
halkaistun maan,
suden hengen ja jumalten petoksen.
Kulje tietäsi, sinä näkyjen tytär,
syleile kunniaasi, jotta et katoa
auringon iltahämärän mukana suden kitaan.

Ensimmäinen osa

VERDANDE

1. luku

Suora viiva kulki ylöspäin ja viivan päässä oli jotain, mikä näytti terävältä nenältä. Snehildin sormet liukuivat merkkien yli. Seuraava merkki oli kuin talo, jonka katto oli romahtamaisillaan.

Äiti Asdis oli lainannut sauvan Brynjulfilta. Se oli pyökkiä ja täynnä kaiverrettuja merkkejä. Brynjulf Korpinsilmä oli erityinen, hän osasi lukea riimuja ja oli kuninkaan tärkein neuvonantaja. Kaikki pelkäsivät häntä hieman. Asdisia lukuun ottamatta. Hän puhui Brynjulfin kanssa usein ja pitkään ja oli aina hyväntuulinen jälkeensä.

Snehild ymmärsi mitä se tarkoitti. Ollessaan pieni hän oli usein kuvitellut, millaista olisi, jos hänellä olisi isä. Nyt hän oli alkanut pohtia, olisiko Brynjulf hyvä isä. Hän oli lahjakas ja mahtava, mutta vaikutti välinpitämättömältä puolenkasvuisen Snehildin suhteen. Hän ei katsonut Snehildiä eikä puhunut hänelle käydessään tapaamassa hänen äitiään.

Asdis sanoi, että riimuissa oli jumalten voima. Ja hän sanoi, että Snehild oppisi jonain päivänä tuntemaan riimut. Nyt hänen äitinsä tahtoi oppia ne ensin.

”Snehild, nyt!” Asdisin äänestä ei voinut erehtyä.

Snehild nousi vastahakoisesti ja meni ovelle. Heidän piti lähteä keräämään yrttejä.

Myöhäiskesän aurinko häikäisi hänen astuessaan ulos pimeästä mökistä. Valo oli kirkas, taivas valkoinen ja siellä täällä erottuvista syksyn ensimmäisistä keltaisista lehdistä huolimatta useimmat puut olivat yhä tummanvihreitä, niityt kukoistivat kuin moniväriset meret, pensaat notkuivat marjoja ja taivaanrannassa erottuivat suurtalonpoikien kultaiset pellot.

He asuivat kaupungin laidalla. Himlinge oli rikas kaupunki Sialandin kuningaskunnan itäreunassa, ja kuningas Tormodin ja kuningatar Gridin kuninkaankartano tunnettiin kaikkialla maailmassa. Kauppiaat kulkivat kärryineen torille, siellä oli maamiehiä juureksineen ja metsästäjiä nahkoineen, ja hilpeästi huuteleva simanmyyjä oli pystyttänyt kojunsa nahkurin kojun eteen.

He kulkivat tasaista maantietä pitkin ulos Himlingestä. Asdis ryhtyi kuulustelemaan Snehildiltä, millaisia parantavia yrttejä he voisivat löytää tähän aikaan vuodesta.

”Valkopeippiä”, Snehild vastasi hetken epäröityään.

”Lutukkaa, isotakiaista.”

”Asdis, odota!”

Huuto kuului heidän takaansa. Snehild kääntyi ja näki punatukkaisen ylipapitar Ragnfridin lähestyvän heitä ripein askelin.

He pysähtyivät odottamaan.

”Mitä voin tehdä hyväksesi?” Asdis kysyi viileästi Ragnfridin ehdittyä heidän luokseen.

Snehild vetäytyi hieman syrjään. Häntä huimasi ja silmissä näkyi pilkkuja. Oli kuin taisteluveri olisi värjännyt ilman kahden naisen välissä.

”Frejan rauhaa”, Ragnfrid toivotti. ”Onko totta, että opettelet riimuja? Asgar näki, että Brynjulf antoi sauvan sinulle.”

”Minun ja Brynjulfin väliset asiat kuuluvat vain jumalille”, Asdis sanoi. ”Oletko mustasukkainen? Olen nähnyt, kuinka tuijotat häntä hunajasilmilläsi.”

”Olen jumalten kieli Midgårdissa”, Ragnfrid sanoi näyttäen siltä kuin olisi kamppaillut pitääkseen raivonpurkauksen kurissa. ”Tiedät erinomaisen hyvin, että riimutaikuus kuuluu vain erityisille valituille. Kuten meille papeille. Tai Brynjulfille, joka on kuninkaan neuvonantaja ja lähettiläs. Et ole kumpaakaan, Asdis.”

Asdis jätti vastaamatta. Hänen kasvonsa olivat liikkumattomat hänen kääntyessään ja kutsuessaan Snehildiä.

”Snehild, tule, lupasin kuningatar Gridille lisää pajunkuorta.”

He lähtivät ja jättivät vihaisen Ragnfridin taakseen. Snehild ymmärsi äitinsä maininnee tarkoituksella kuningatar Gridin, koska Ragnfrid oli koettanut puhutella häntä alentavasti. Kuningattaren tunteminen antoi valtaa.

Kun he olivat kaupungin ulkopuolella, Snehild kysyi, miksi hänen äitinsä ja Ragnfrid eivät pitäneet toisistaan.

”Sellaista se joskus aikuisilla on.”

”Äiti, olen kahdentoista. Ymmärrän tuon Brynjulfiin liittyvän asian.”

Asdis katsoi häntä. Mustarastas lauloi. Tuhatkauno kukki. Snehild ymmärsi jonkin epämiellyttävän pieneskelevän

aurinkoisen kesäpäivän takana ja että se oli alkanut hänen äitinsä ja Ragnfridin riidasta.

”Etelänruttojuuri”, Asdis sanoi kumartuen vetämään punakukkaisen varren maasta juurineen. ”Sen tunnistaa hajusta, kokeile taittaa varsi. Juuri parantaa haavoja.”

Snehild tunsi kiukun leimuavan. Hänen äitinsä vastasi aivan liian usein epämääräisesti, ja Snehild tunsi silloin olevansa avuton.

”Tuo tuossa”, Asdis jatkoi osoittaen sinipunaisin kukin kukkivaa kasvia, joka ylsi Snehildin sääriin asti. ”Kerro minulle, mitä se on.”

”Se on rohtorasti”, Snehild vastasi lyhyesti. ”Sillä hoidetaan yskää ja surua.”

Asdis huomasi Snehildin pinnan alla kytevän kiukun.

”Sinusta on tullut taitava”, hän sanoi lempeästi ja katseli Snehildiä tarkasti. ”Jonain päivänä sinultakin kysytään neuvoja. Syysuhriin ei ole pitkä aika. Olet ansainnut tulla mukaani uhrinjälkeisiin juhliin. Olet joka tapauksessa pian kyllin vanha.”

Pohjoismainen Game of Thrones on vangitseva kertomus vallanhimosta ja vahvoista naisista.

Snehild syntyy myrskyisenä talviyönä keskelle veristä sotaa. Lapsenpäästäjäksi saapuu mystinen jättiläisnainen, ja Snehildin tullessa maailmaan nornat henkäisevät ennustuksensa.

Vuosia myöhemmin Snehildin kotikaupunki Himlinge on poliittisen kuohunnan pyörteissä. Kuningas Tormod epäilee lankoaa juonitteluista. Kuninkaallinen neuvonantaja Brynjulf Korpinsilmä kantaa huolta, kummasta kuninkaan kaksospojista on valtaistuimen perijäksi. Kaupungin ylipapitar Ragnfriedissa kytee kateus kuninkaallisen perheen parantajaa kohtaan. Kun parantajan tyttärellä Snehildillä vaikuttaa kaiken lisäksi olevan ennustamisen taito, päättää Ragnfried raivata tytön pois tieltään.

Ragnfried ei kuitenkaan tiedä, että Snehild on jumalten suosiossa ja nornien siunaama. Tyttö pakenee Himlingestä ja aloittaa matkan kohti totuutta – itsestään, perimästään ja voimiensa mitasta. Snehildin kohtalo kietoutuu Himlingen valtataisteluihin tiukemmin kuin kukaan voisi aavistaa.

Snehild – Midgårdin näkijä aloittaa vangitsevan fantasiasarjan, joka vie lukijansa keskelle rikasta ja polveilevaa pohjoismaista mytologiaa. Vallanhimon, verikoston ja väkevän taikuuden maailma tarjoaa pohjoismaisen vastineen George R. R. Martinin Tulen ja jään laululle. Romaani on voittanut Tanskan yleisradion Nobel Award -palkinnon ja sen elokuvaoikeudet on myyty.

KIRJASTA SANOTTUA

“Pohjoismainen Game of Thrones. Selkeä suositus.”
-Trolldspejlet

“Hyvin kirjoitettu, hyvin taustoitettu, sävyltään omaperäinen – perusteellisen jännittävä.”
-Weekendavisen

“Niin viisas ja vauhdikas, että malttamattomana odottaa seuraavan sivun kääntämistä – ja mitä niikseen tulee, jatko-osan ensimmäistä sivua.”
-Dagbladenes Bureau

Anne-Marie Vedsø Olesen on tanskalainen kirjailija, joka on kirjoittanut useita palkittuja ja kriitikoiden ylistämiä historiallisia romaaneja. Vedsø Olesen paljastaa laajan historian ja pohjoismaisen mytologian tuntemuksensa kirjasarjassaan Näkijän tie. Palkittu fantasiasarja on saanut inspiraationsa islantilaisesta muinaistarujen kokoelmasta Runo-Eddasta.